

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Γ' ΤΑΞΗ ΛΥΚΕΙΩΝ Ε.Α.Ε

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Η απάντηση στηρίζεται στην 3η παράγραφο του Κειμένου 2

Φαινομενική διάσταση της έννοιας της κοινωνικότητας

Κοσμικός άνθρωπος: η σωματική συνύπαρξη για κάποιου είδους υλική συνεργασία, επιφανειακές σχέσεις για το «φείνεσθαι», καιροσκοπική επιλογή του κύκλου των ανθρώπων που τον περιβάλλουν.

(για να φωτογραφηθούμε, για παράδειγμα, σε κάποιο κοσμικό περιοδικό ή για να ανταλλάσσουμε επισκέψεις με σκοπό να παραμείνουμε σε ένα επίπεδο μελών καλής οικονομικής τάξεως κ.λπ.)

Ουσιαστική διάσταση της έννοιας της κοινωνικότητας

Κοινωνικός άνθρωπος: (ο άνθρωπος που μπορεί να συμπαθήσει τον άλλο, να τον ακούσει με βαθιά προσοχή, να του ανοίξει την καρδιά του). Στηρίζεται στην αλληλοκατανόηση, στην ουσιαστική, ψυχική και συναισθηματική επικοινωνία.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

Σύγκριση-αντίθεση : «Κοινωνικός είναι ο άνθρωπος...ενώ την κοσμικότητα η σωματική συνύπαρξη για κάποιου είδους υλική συνεργασία.»

Με τη σύγκριση-αντίθεση διακρίνονται οι έννοιες που αντιπαρατίθενται και προσδιορίζονται οι ουσιώδεις διαφορές τους. Τονίζεται πιο emphaticά η έννοια της πραγματικής, ουσιαστικής διάστασης της κοινωνικότητας.

Παραδείγματα : «για να φωτογραφηθούμε, για παράδειγμα, σε κάποιο κοσμικό περιοδικό ή για να ανταλλάσσουμε επισκέψεις με σκοπό να παραμείνουμε σε ένα επίπεδο μελών καλής οικονομικής τάξεως κ.λπ.»

Με τα παραδείγματα γίνεται πιο κατανοητή στον αναγνώστη η έννοια της κοσμικότητας.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Οι άνθρωποι συχνά αναρωτιούνται τι κάνουν λάθος στις σχέσεις τους με τους άλλους και γιατί δεν μπορούν να αντλήσουν γνήσια ικανοποίηση μέσα από τις κοινωνικές τους επαφές. Το ύφος λόγου γίνεται πιο αντικειμενικό και σοβαρό, ενώ πριν υπήρχε η ζωντάνια, η οικειότητα κι η αμεσότητα του ευθέος λόγου με την αυτούσια μεταφορά των λόγων.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Χαρακτηριστικά των πολυάνθρωπων πολιτειών:

σκοτάδι, σιωπή, μοναξιά, έλλειψη επικοινωνίας, αποξένωση, υποκρισία, ερημιά, επιφανειακές – τυπικές- απρόσωπες σχέσεις, αδιαφορία κ.λπ.

Κειμενικοί δείκτες (ενδεικτικά)

- επανάληψη επιθέτου ωραίες, ωραίο σε αντίθεση με την ασχήμια που κρύβουν οι μεγαλουπόλεις, ειρωνική διάθεση ποιητικού υποκειμένου
- αντιθέσεις: «μέσα σε λάμπεις πολύχρωμες κανένα φως», «στο βουητό το αδιάκοπο ήχος κανένας» για να δοθούν τα αντιφατικά χαρακτηριστικά των πολυάνθρωπων πολιτειών
- β'ενικό ρηματικό πρόσωπο : οικειότητα, αμεσότητα, διαλογικός τόνος
- ευθύς λόγος «πνίγομαι» ή «αγάπη μου, ήρθες αργά» : ζωντάνια, παραστατικότητα
- εικόνα : «το ποτάμι κυλά...την άλλη όχθη» παραστατική απόδοση της υποκρισίας ή και της έλλειψης κοινωνικής συνοχής

Ανάλογα με τα βιώματα του/της και τον βαθμό αναγνωστικής ανταπόκρισης ο/η μαθητής/-τρια καλείται να διατυπώσει την προσωπική του/της άποψη.